

Naturvärdesinventering av Stallet 3 och 6 m fl

Bild 1. Fotografi från delområde 1.

Utförd av Anton Sunnergren, november 2020
Kommunekolog, Åtvidabergs kommun
anton.sunnergren@atvidaberg.se
0120-831 88

Sammanfattning

Inventeringsområdet består av grönområden i anslutning till byggnaden Stallet med annex. I ett av annexen finns den nedlagda simhallen. De högsta naturvärdena återfinns i sydväst i form av en dunge med mycket grova ekar där flera arter knutna till ek påträffades. I övrigt förekommer enstaka utspridda träd med högre naturvärden samt en allé längsmed Östantorpsvägen med höga naturvärden. Allén omfattas av generellt biotopskydd.

Beskrivning av området

Området (karta 1) utgörs av allmänt tillgänglig parkmark i anslutning till byggnader med klippta gräsmattor. Det förekommer även två mindre ytor med lägre ambition i skötseln där gräset får växa högt. Majoriteten av området är bevuxna med träd av flertalet olika arter men även ytor bestående av endast gräsmatta förekommer också.

Karta 1. Avgränsning av inventeringsområdet (svartstreckad linje)

Metodik och avgränsning av området

Området (karta 1) inventerades 2020-11-03. Hela områdets grönområden har med avseende på biologisk mångfald inventerats efter nyckelement och biotoper viktiga för biologisk mångfald. Nyckelement och biotoper har sedan delats in i delområden och bedömts med avseende på positiva egenskaper gentemot biologisk mångfald och bedömts efter en fyrgradig skala:

Klass 1 – Område av högt värde i ett nationellt perspektiv

Klass 2 – Område med högt värde i ett regionalt perspektiv

Klass 3 – Område med högt värde i ett kommunalt perspektiv

Klass 4 – Område med högt värde i ett lokalt perspektiv

Inventeringen har alltså inriktats på att identifiera delområden där sannolikheten för att höga naturvärden förekommer är stor. Inventeringen har däremot inte varit så pass genomgripande att de faktiska arterna inom nyckelementen och biotoperna har identifierats mer än på ett övergripande plan. Sökning på Artportalen genomfördes 2020-11-06 för att bredda kunskapen om rödlistade arter och naturvårdsarter i området. På grund av årstiden är flera arter och därmed biotoper svårare att inventera. Inom detta område bedöms risken som liten att biotoper med höga naturvärden har förbisetts på grund av årstiden.

Nyckelement kan exempelvis utgöras av gamla träd eller träd med håligheter, småvatten, stenrösen etcetera medan biotoper kan utgöras av gräsmarker, bäckar, större vatten, trädjungar och skogsmiljöer.

Området har även inventerats efter biotoper som omfattas av det generella biotopskyddet (7 kapitlet 11 § miljöbalken).

Förklaring av rödlistade arter och naturvårdsarter

Rödlistade arter är arter vars populationer minskar, har små geografiska utbredningsområden eller har små populationer och därmed löper en risk för att dö ut inom Sveriges gränser. Rödlistekategorin uppdateras vart femte år. Vid uppdateringarna kan nya arter tillkomma, falla bort eller byta kategori inom rödlistningen beroende på hur trenden för arten och kunskapen om arten förändras. I och med att populationsminskning är ett av kriterierna kan arter som är vanligt förekommande ändå klassas som rödlistad på grund av en stark nedgång, detta var exempelvis anledningen till att kråka fick statusen NT vid 2020 års uppdatering. Dessa arter kan vara rödlistade utan att de är en indikation på höga naturvärden.

De rödlistade arterna klassificeras enligt följande:

NT – Nära hotad (Near threatened), detta är det lägsta steget av rödlistning

VU – Sårbar (Vulnerable)

EN – Starkt hotad (Endangered)

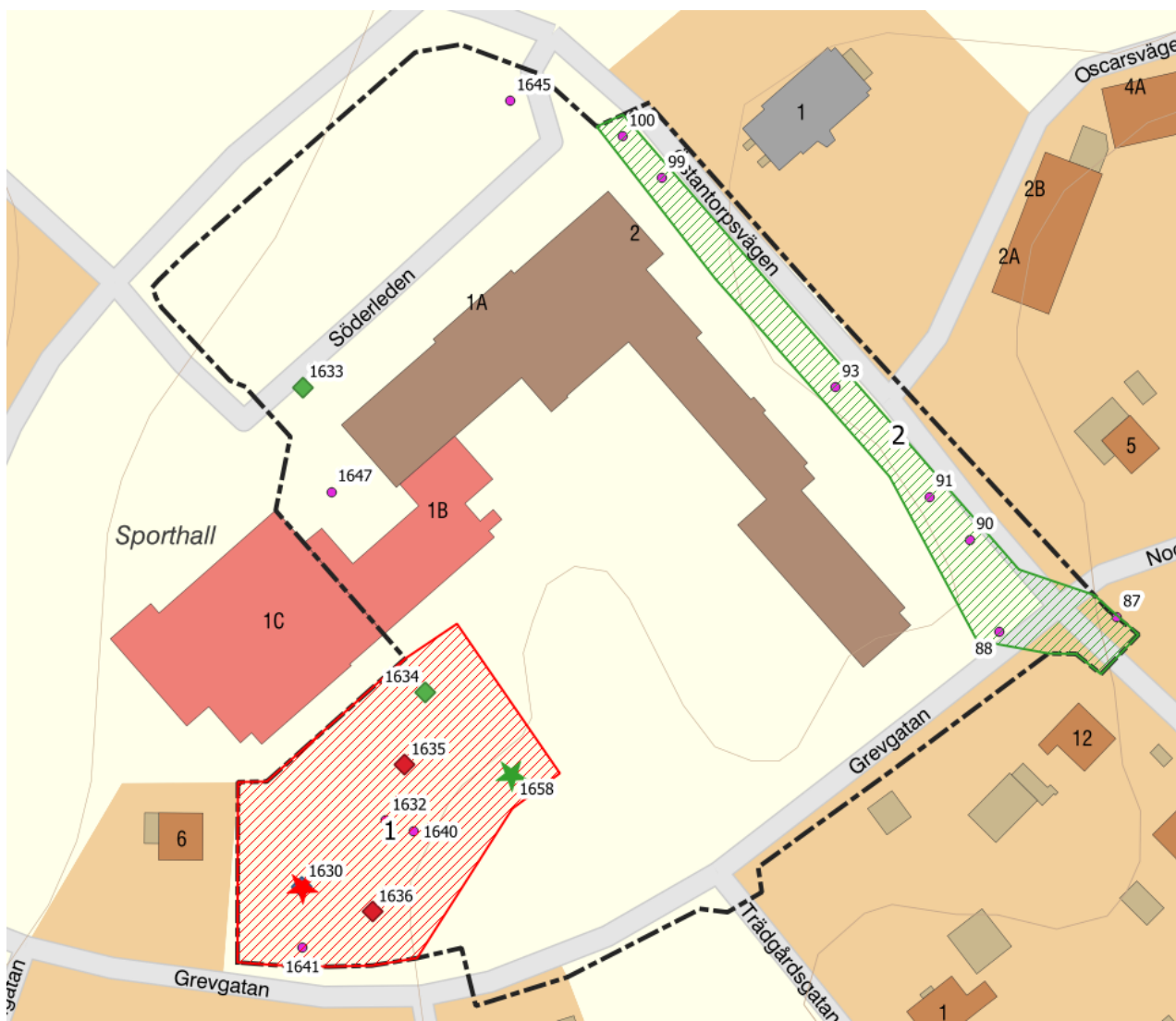
CR – Akut hotad (Critically endangered), detta är det högsta steget av rödlistning

Dessutom finns DD (Data deficient) för arter där kunskapsläget inte är tillräckligt för att bedöma rödlistestatus.

Naturvårdsarter är ett samlingsbegrepp som består av rödlistade arter, lagskyddade arter, arter som signalerar höga naturvärden (signalarter) eller är utmärkande för specifika biotoper, så kallade naturtyper inom Natura 2000. Dessa arter indikerar att ett område har höga naturvärden.

Resultat

Två delområden med höga naturvärden, 18 nyckelelement i form av träd samt sju fynd av naturvårdsarter identifierades vid inventeringen (karta 2). Vid utsökning av naturvårdsarter från Artportalen resulterade i att ytterligare 13 fynd kunde tillföras listan. För en del arter, som exempelvis tickor, kan det vara samma fyndplats som identifierats flera gånger. Fynd från Artportalen redovisas inte på karta men finns med i beskrivningarna nedan. Rödlistade arter med lägre betydelse som finns i området (ask och bohuslind) redovisas inte på karta men tas upp i beskrivningarna nedan.

Karta 2. Presentation av resultat från inventeringen. Rödrastrerad yta – Klass 1 – Område av högt värde i nationellt perspektiv, grönastrerad yta – Klass 3 – Område av högt värde i kommunalt perspektiv, rosa prickar – naturvårdsintressanta träd med individuell siffra, röd romb – Blanksvart trämyra, grön romb – Brun nållav, blå romb – Sotlav (göms av röd stjärna), röd stjärna – Ekspik (VU), grön stjärna – Ekticka (NT).

Delområde 1

Ekmiljö

0,32 ha

Klass 1 – Område av högt naturvärde i nationellt perspektiv

Naturvärdesbedömning

Delområdet har ett mycket högt naturvärde knutet till de grova ekarna och den döda veden. Flera rödlistade arter och naturvärdesarter finns inom delområdet, samtliga med anknytning till de grova ekarna.

Beskrivning

Här växer åtta ekar vilka samtliga är över 90 cm i diameter brösthöjd och tre stycken är över 160 cm grova (bild 1 på framsidan). Tre träd är dessutom hålträd, en med eventuell förekomst av läderbagge. Utöver ek växer här sex unga bohuslindor (CR) som troligen är planterade. I mitten av delområdet finns en yta med låg skötsel där även död ved har lämnats. Här finns en informationsskylt som ingår i ekpromenaden genom Åtvidabergs tätort. Övriga delar av delområdet sköts som gräsmatta. Delområdet gränsar till liknande miljöer utanför det inventerade området, dessa miljöer ingår i Natura 2000.

Skötsel

Naturvärdena består och utvecklas om ekarna bevaras. Den oklippta delen kan gärna utökas så att buskar kan etablera sig. Däremot krävs att sly hålls efter för att undvika att ekarna trängs av inväxande träd. Död ved som skapas från ekarna ska helst bevaras i delområdet. Föryngring av ek är viktig på sikt men i dagsläget är utrymmet för nya ekar begränsat varför det istället förordas återplantering av ek när någon ek dör. Alternativt kan även unga ekar planteras i andra delar av området.

Naturvårdsarter

Här påträffas samtliga naturvårdsarter inom delområdet (blanksvart trämyra, brun nållav och sotlav (på träd 1630)) samt samtliga rödlistade arter (ekspik (VU) och ekticka (NT)). Fynd i Artportalen visar att även oxtungssvamp (NT), kärmticka (VU), svavelticka och bålgeting förekommer i delområdet.

I det angränsande Natura 2000-området förekommer flera hotade arter och naturvårdsarter, exempelvis läderbaggen (VU) som med stor sannolikhet även finns i minst en av ekarna inom delområde 1.

Lagskydd

Saknas

Källor

I fält, Artportalen.

Osäkerhet

Liten

Delområde 2

Allé längsmed Östantorpsvägen 0,16 ha
Klass 3 – Område av högt naturvärde i kommunalt perspektiv

Naturvärdesbedömning

Delområdet har ett högt naturvärde knutet till flera grova träd och träd med håligheter.

Beskrivning

Inom delområdet förekommer elva träd i allén längsmed Östantorpsvägen. Allén fortsätter med flera träd längsmed Östantorpsvägen åt sydost. Den är på flera ställen bruten, så även inom delområdet på grund av att döda och döende almar avverkades under 2019. Idag växer lönn, lind och ask i denna del av allén där sju är grövre träd eller träd med håligheter.

Träden växer i en brant slänt och majoriteten av delområdet är därmed oklippt. Inom denna oklippta del håller flera blommande buskar på att etablera sig.

Skötsel

Naturvärdena består och utvecklas om träden bevaras. Återplantering bör genomföras i allén när träd försvinner. Grova träd och träd med håligheter bör om möjligt sparas som högstubbar alternativt läggas i depå för död ved. Den branta slänten bör tillåtas att fortsätta etableras med blommande buskar då blommande buskar är viktiga för många arter av insekter som är beroende av träd under sin levnadscykel.

Naturvårdsarter

Inga naturvårdsarter påträffade. Däremot finns här ask (EN) som är rödlistad och starkt minskande på grund av en allvarlig svampsjukdom, askskott-sjukan.

Lagskydd

Alléen är skyddade enligt 7 kapitlet 11 § miljöbalken.

Källor

I fält.

Osäkerhet

Liten

Nyckelelement 1633

En grov ek med förekomst av naturvårdsarten brun nållav. Eken är ett viktigt komplement till de höga naturvärdena knutna till ek i närområdet.

Klass 2 – Område med högt värde i ett regionalt perspektiv

Nyckelelement 1645

En grövre lönn som inom en snar framtid kan vara aktuell för hotade arter och naturvårdsarter. I dagsläget är sannolikheten för förekomst av hotade arter eller naturvårdsarter mycket låg.

Klass 4 – Område med högt värde i ett lokalt perspektiv

Nyckelelement 1647

En klen rönn med hålighet. Träd med håligheter är ofta förknippade med höga naturvärden, detta träd är däremot så pass klen att sannolikheten för höga naturvärden är låg. Däremot fyller trädet en viss funktion och kan även vara viktig som boträd för hålhäckande fågelarter.

Klass 4 – Område med högt värde i ett lokalt perspektiv